

Tomasz Dąbrowski

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej
Konferencji Naukowej „Patologie w
administracji”, Wydział
Ekonomiczny Uniwersytetu
Technologiczno– Humanistycznego
im. Kazimierza Pułaskiego w
Radomiu, Radom 18 maja 2015 r.

Rocznik Samorządowy 4, 300-306

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Tomasz Dąbrowski, Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Patologie w administracji”,
Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Technologiczno–Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego
w Radomiu, Radom 18 maja 2015 r., „Rocznik Samorządowy” 2015, t. 4, ISSN:
2300-2662, s. 300-306.

Tomasz Dąbrowski, Europejska Uczelnia Informatyczno-Ekonomiczna w Warszawie

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Patologie w administracji”, Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Technologiczno–Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Radom 18 maja 2015 r.

Dnia 18 maja 2015 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa zorganizowana przez Katedrę Prawa Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu oraz Studenckie Koło Naukowe Administratywistów „SKAUTH”. Tematem przewodnim konferencji były „Patologie w administracji”.

Uroczystego otwarcia dokonała Prodziekan Wydziału Ekonomicznego UT-H w Radomiu dr Marzena Lament. Podziękowała prelegentom za przybycie i życzyła udanej wymiany myśli naukowych. Podkreśliła, iż każda konferencja naukowa to kolejne ziarno posiane na plonie nauki. Wyraziła szczególne podziękowania ks. dr hab. Sławomirowi Fundowiczowi, prof. UT-H – *spiritus movens* konferencji.

Obrady konferencji przebiegały w sesji plenarnej po której odbyły się trzy równoległe panele. Sesje zainaugurował wystąpieniem dr Zbigniew Markwart (UT-H w Radomiu), „Postawy urzędników rosyjskich w Królestwie Polskim jako przykład patologii w administracji”. Referent omówił przykłady korupcji urzędników rosyjskich w Królestwie Polskim. W dalszej części wystąpienia odniósł się do kwestii braku etyki urzędniczej u urzędników rosyjskich w Królestwie Polskim.

Następnie wystąpił piszący te słowa, prezentując referat „Odpowiedzialność władzy publicznej za szkody wyrządzone deliktami legislacyjnymi”. W pierwszej części swego wystąpienia analizował odpowiedzialność władzy publicznej za wydanie niezgodnego z prawem aktu normatywnego. Podkreślił, iż odpowiedzialność władzy publicznej za wyrządzające szkody wadliwe akty normatywne unormowana została w przepisie art. 417¹ § 1 Kodeksu cywilnego. Prelegent zauważył brak w przepisach Kodeksu cywilnego definicji pojęcia aktu normatywnego. Odniósł się też do poglądów dotyczących pojęcia aktu normatywnego, a wyrażonych w prawoznawstwie i w judykaturze Trybunału Konstytucyjnego. W drugiej części swego przemówienia przedstawił problem odpowiedzialności w władzy publicznej za zaniechanie legislacyjne. Mówca podkreślił, iż

delikty legislacyjne to kategoria kompletna, obejmująca poza ich postaciami czynnymi, będącymi przejawami niezgodnych z prawem działań legislacyjnych także ich postaci bierne, stanowiące przypadki zaniechań legislacyjnych.

Analiza ograniczenia działań antykorupcyjnych radnych jako sposób przeciwdziałania patologiom w administracji samorządowej była przedmiotem wystąpienia mgra Pawła Świtala, (UT-H w Radomiu). We wstępie swego wystąpienia referent wyjaśnił pojęcie korupcji. Następnie odniósł je do korupcji w samorządzie terytorialnym. W dalszej kolejności omówił kwestie ograniczeń antykorupcyjnych i zakazów dotyczących radnych samorządowych. Wystąpienie zakończył omówieniem antykorupcyjnych oświadczeń i informacji składanych przez radnego. Podkreślił ważność idei transparentności działań radnych.

Następną prelegentką była mgr Kinga Karaś, (Uniwersytet Śląski), prezentująca referat „Odpowiedzialność osobista pracownika administracji publicznej za błędy – w Polsce i we Francji”. W swoim wystąpieniu omówiła ona zasady odpowiedzialności pracowników administracji publicznej uwzględniając aspekty odpowiedzialności cywilnej, karnej i dyscyplinarnej. Zagadnienie zawarte w tytule wystąpienia odniosła do ustawodawstwa polskiego oraz francuskiego.

Mgr Mateusz Mąkosza (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach), przedstawił problem „Wadliwości procesu naboru do służby cywilnej w kontekście patologii zaobserwowanych w administracji publicznej”. W pierwszej części swego przemówienia referent przeanalizował podstawy prawne naboru do służby cywilnej. Podkreślił on fakt, iż przepisy regulujące to zagadnienie nie są dostosowane do praktyki, natomiast często są różnie interpretowane przez zarówno doktrynę jak i orzecznictwo – co pozwala wysunąć tezę ich wadliwości. W dalszej części swego wystąpienia mówca omówił etapy naboru do służby cywilnej.

Referat „Prawne problemy polskiego systemu egzaminów zewnętrznych na przykładzie egzaminu maturalnego. Wybrane zagadnienia” wygłosił Łukasz Kierznowski, (Uniwersytet w Białymstoku). Prelegent zauważył, iż dokładnie 10 lat temu po raz pierwszy odbył się w Polsce egzamin maturalny przeprowadzany w całości nowej formule. Tzw. „nowa matura” diametralnie zmieniła pozycję i funkcję tego egzaminu w procesie edukacji. Była to zmiana na tyle znamienna, że do dziś toczy się dyskusja pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami nowego kształtu egzaminów maturalnych. Choć spór ten ma najczęściej charakter edukacyjny (dotyczy np. poziomu wymagań tzw. „starej” i „nowej” matury, skuteczności sprawdzania wiedzy maturzystów, itp.), to przez lata obowiązywania regulacji statuujących egzamin maturalny w jego obecnym kształcie

powstało również wiele kontrowersji o charakterze prawnym. Wśród głównych problemów prawnych dotyczących procedur przeprowadzania i oceniania egzaminów maturalnych należy wskazać takie zjawiska, jak całkowicie arbitralne i niepodlegające zaskarżeniu rozstrzygnięcia dyrektorów OKE w sprawie unieważnienia egzaminu maturalnego, specyficzne i ograniczające prawa maturzystów uregulowania dotyczące wglądu do sprawdzonych i ocenionych arkuszy egzaminacyjnych oraz brak procedury odwoławczej od wyniku egzaminu maturalnego w przypadku przekonania zdającego o nieprawidłowym ocenieniu jego arkusza. Do powyższych kontrowersji należy jeszcze dodać zjawisko nieprawidłowego oceniania egzaminów maturalnych, które przybiera zatrważające rozmiary. W ostatnich miesiącach problem ten jest nagłaśniany przy okazji dwóch wydarzeń, które zbiegły się w czasie i ukazały skalę tego patologicznego zjawiska – bezprecedensowego, pierwszego w Polsce pozwu cywilnego skierowanego przeciwko Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie przez maturzystkę z Zakopanego w sprawie nieprawidłowej oceny egzaminu maturalnego. Jednocześnie raportu Najwyższej Izby Kontroli, w którym Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że co czwarty arkusz maturalny weryfikowany na żądanie zdającego okazał się nieprawidłowo oceniony, a blisko 110 tys. arkuszy maturalnych z lat 2009–2013 wymaga ponownego sprawdzenia. Negatywne skutki omawianego zjawiska potęguje fakt, iż egzamin maturalny jest zazwyczaj jedynym kryterium rekrutacji na studia wyższe, dlatego też prawidłowość jego oceniania ma ogromne znaczenie dla przyszłości edukacyjnej i zawodowej setek tysięcy młodych ludzi każdego roku. Prelegent przedstawił podstawowe kontrowersje prawne procedur przeprowadzania i oceniania egzaminów maturalnych w Polsce oraz sytuacji prawnej maturzysty w przypadku nieprawidłowej oceny egzaminu maturalnego. Treść wystąpienia poparł własnymi badaniami dotyczącymi omawianego problemu.

Następnie głos zabrał mgr Damian Bara, (KUL) występując z referatem „Zjawisko korupcji w administracji publicznej”. Mówca przedstawił zjawisko korupcji w administracji publicznej przy jednoczesnym uwzględnieniu konsekwencji związanych z korupcją, obowiązujących mechanizmów zwalczania korupcji oraz rozwiązań znanych z wcześniejszego ustroju politycznego. Z całą stanowczością podkreślił, że zjawisko korupcji niejednokrotnie jest traktowane jako temat tabu, ponieważ w przypadku jego ujawnienia i upublicznienia może negatywnie oddziaływać na społeczne zaufanie obywateli wobec danego organu.

Mateusz Brzeziński (Szkola Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie oraz Uniwersytet Warszawski), w swoim odczycie zatytułowanym „Zamówienia publiczne – prosta droga do patologii?” przeprowadził analizę bardzo palącego w praktyce zagadnienia

postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Podkreślił, iż system zamówień publicznych służyć ma racjonalnemu wydatkowaniu środków publicznych, przeciwdziałaniu korupcji oraz zapewnić równe traktowanie dostawców i wykonawców przez stworzenie warunków uczciwej konkurencji w trakcie ubiegania się o zamówienie publiczne. Racjonalna gospodarka środkami publicznymi odbywać się może wyłącznie w oparciu o zasady systemu, (zwłaszcza odnoszące się do wyboru najkorzystniejszej oferty), jak jawność, równe traktowanie i uczciwa konkurencja. Ostatnia z wymienionych zasad rozwinięta została w przepisach regulujących fazy postępowania począwszy od przygotowania, późniejszego toku, aż do wyłonienia wykonawcy i oferty w oparciu o skwantyfikowane kryteria, odnoszące się do przedmiotu zamówienia. Przygotowanie i prowadzenie postępowania w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji odnosi się do zakazu ustalania warunków udziału w sposób utrudniający uzyskanie zamówienia, w warunkach dotyczących opisywania przedmiotu zamówienia, tak by nie dochodziło do preferowania określonych podmiotów lub wyrobów. Zamawiający (podmiot publiczny) ma także obowiązek odrzucenia oferty wykonawcy, który dopuścił się do złamania reguł uczciwej konkurencji na rynku, czy też oferty zawierającej rażąco niską cenę. Rozwinięcie zasady konkurencji znajduje się w szczegółowych regulacjach i ich znajomość, jak też wyważone i prawidłowe stosowanie, należy do zakresu odpowiedzialności zamawiającego. Przestrzeganie zasad stanowi obowiązek podmiotu prowadzącego postępowanie, a ich naruszenie uznane zostało w świetle obowiązującego prawa za naruszenie dyscypliny finansów publicznych i zagrożone jest sankcją.

Kolejnym prelegentem był Piotr Adamski, (Uniwersytet Wrocławski), prezentujący referat „Patologie w administracji jako źródło niepewności prawnej jednostki”. Dokonał on analizy pojęcia kofunkcji i pojęcia nepotyzmu. Fundamentalną część wystąpienia stanowiło omówienie zagadnienia patologii w administracji jako źródle niepewności prawnej jednostki. Pewność prawna jednostki oznacza sytuację, w której dokonanie danego zachowania pociąga za sobą określone, możliwe do przewidzenia konsekwencje. Niepewność natomiast oznaczać będzie sytuację, w której podmiot nie jest pewny skutków danego zachowania. W końcowej części swego referatu Piotr Adamski pochylił się nad wzruszalnością decyzji ostatecznych na przykładzie artykułów 161-163 Kodeksu postępowania administracyjnego przedstawiając je jako patologiczne źródła niepewności prawnej jednostki.

Sesję plenarną Konferencji zakończył referat „Brak odpowiedzialności osobistej urzędników za błędy jako patologia administracji – studium przypadku”, który wygłosił Maciej Troć, (Uniwersytet Warszawski). Prelegent zaliczył do patologii w administracji brak

odpowiedzialności osobistej urzędników za podejmowane przez nich działania. Szczególnie dotkliwie skutkuje to zjawisko w sferze administracji skarbowej, bowiem w tej sferze administracji błąd urzędnika może doprowadzić do upadku przedsiębiorstwa. Błędne decyzje podatkowe nie skutkują w obecnym stanie prawnym odpowiedzialnością osobistą urzędnika. W Polsce niestety często spotykamy się z historiami przedsiębiorstw, które zostały doprowadzone do upadłości przez bezpodstawne nakładanie rzekomo zaległych podatków. Przykładem takiej sytuacji jest przypadek gdańskiej firmy Atrax, która została doprowadzona do upadłości przez niesłusznie stwierdzoną zaległość podatku VAT. Organ podatkowy na podstawie pomówienia i niezweryfikowanego donosu nie tylko niesłusznie nałożył na zakład obowiązek zapłacenia rzekomo zaległego podatku VAT, ale także całkowicie zignorował zasadę domniemania niewinności, którą we współczesnych państwach prawa przyjmuje się za oczywistą. Przypadek przedsiębiorstwa Altrax pokazuje, że dla urzędników urzędów skarbowych ani Konstytucja RP, ani podstawowe akty prawa międzynarodowego, takie jak Powszechna Deklaracja Praw Człowieka nie stanowią przeszkody w realizacji z góry założonego celu, jakim jest nałożenie kary lub innego obciążenia finansowego.

Wieńczącym sesję plenarną punktem konferencji była dyskusja. W dyskusji głos zabrali: dr Zbigniew Markwart (UT-H w Radomiu), dr Tomasz Dąbrowski (Europejska Uczelnia Informatyczno-Ekonomiczna w Warszawie) i mgr Paweł Śwital (UT-H w Radomiu).

Po dyskusja uczestnicy zebrali się w trzech panelach, w których toczyła się dalsza część konferencji. Każdy panelista referował swój temat przez ok. 10 minut. Moderatorem panelu I była Emilia Gulińska (UT-H w Radomiu). W tym panelu referentami byli: Maciej Kobryński (UP-H w Siedlcach), „Zjawiska patologiczne w systemie zamówień publicznych”; Jakub Skwierczyński (UP-H w Siedlcach), „Sądowa kontrola nieprawidłowości związanych z wydawaniem decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych”; mgr Ilona Reszta (KUL), „Kilka uwag na temat błędów Józefa Piłsudskiego w sprawie lotnictwa”; Paulina Stępniewska (UT-H w Radomiu), „Kodeks etyczny podstawą dobrego urzędnika”; Bartłomiej Składanek (UT-H w Radomiu), „Nadużycie kompetencji przez organ administracji publicznej”; Anna Tomaszewska (Warszawski Uniwersytet Medyczny), „Patologia relacji pomiędzy Narodowym Funduszem Zdrowia a świadczeniodawcą”; Anna Dziuba (KUL), „Mobbing jako przykład częstej patologii w administracji”; Iwona Skrzypczak (WSH w Radomiu), „Narzędzia prawne stosowane przy nadużyciach kompetencji przez organ administracji publicznej”; Katarzyna Jankowska (Warszawski Uniwersytet Medyczny), „Patologie w finansowaniu usług fizjoterapeutycznych”; Emilia Gulińska (UT-H

Sprawozdania

w Radomiu), „Zachowania patologicznie społecznie i dewiacyjne w administracji”; Piotr Abramczyk (UT-H w Radomiu), „Konflikt interesów jako przyczyna występowania zjawisk patologicznych w administracji publicznej”; mgr Dominik Borek (KUL), „Konstytucyjne podstawy wsparcia dla sportu a zasada *incompatibilitas*”.

Moderatorem panela II była Patrycja Gołąbek (UT-H w Radomiu). W panelu tym prelegentami byli: Paulina Jaszczuk (KUL), „Nieprawidłowości związane z procesem pozyskiwania funduszy unijnych – wybrane problemy”; Katarzyna Korczak i Marta Warchoń (UT-H w Radomiu), „Patologie systemu zamówień publicznych”; Karolina Szymczyk (UT-H w Radomiu), „Nieprawidłowości w składaniu oświadczeń majątkowych”; Danuta Ziętek (WSH w Radomiu), „Korupcja w życiu publicznym – aspekt społeczno-prawny”; Piotr Bednarczyk (UMCS), „Korupcja w obszarze zamówień publicznych”; Katarzyna Płaskocińska i Ewelina Reguska (UT-H w Radomiu); „Nadużycia władzy”; Malwina Starosta (UT-H w Radomiu), „Biurokracja w administracji publicznej”; Paulina Jabłońska (UT-H w Radomiu), „Przeciwdziałanie i zwalczanie korupcji przez instytucje, organy i służby w administracji publicznej”; Marzena Chmielewska (WSH w Radomiu), „Prawa i obowiązki stron w postępowaniu administracyjnym”; Julita Romanowska (UT-H w Radomiu), „Zjawisko korupcji w administracji publicznej”; mgr Łukasz Jurek (KUL), „Patologia czy realizacja przepisów prawa? Kilka uwag na temat konieczności realizacji przepisów aktów normatywnych z zakresu zabezpieczenia społecznego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych”; Patrycja Gołąbek, (UT-H w Radomiu), „Mobbing jako jedna z patologii spotykanych w administracji”.

Moderatorem panelu III był Adam Dulęba (UT-H w Radomiu). W panelu tym prelegentami byli: Tomasz Lisowski (UP-H w Siedlcach), „Patologie systemu zamówień publicznych”; Kamil Łojek (UP-H w Siedlcach), „Biurokracja jednym z głównym hamulców wzrostu gospodarczego”; mgr Ewelina Markowska (UT-H w Radomiu), „Klientelizm jako rodzaj patologii występującej w administracji jednostek samorządu terytorialnego”; mgr Kacper Lewandowski (KUL), „Patologie w nadzorze nad polskim związkiem sportowym”; Mateusz Babula (UT-H w Radomiu), „Patologie na polskim rynku odnawialnych źródeł energii”; Agnieszka Gałczyńska-Frańk (WSH w Radomiu), „Patologie w administracji publicznej na przykładzie whistleblowingu czyli nieprawidłowości”; Sylwia Węglińska (UT-H w Radomiu), „Zasadnicze patologie występujące w systemie służby zdrowia”; Aleksandra Lipka (UT-H w Radomiu), „Szkoły i placówki oświatowe w obliczu patologii niedostosowania społecznego uczniów i wychowanków”; Martyna Warchoń (Europejska Uczelnia Społeczno- Techniczna w Radomiu), „Patologia w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych”; Ewelina Senator (UT-H w Radomiu), „Bezczynność organów

Sprawozdania

administracji jako forma patologii w administracji publicznej”; Adam Dulęba (UT-H w Radomiu), „Nepotyzm w administracji publicznej”.

Po wygłoszeniu referatów wywiązała się wielowątkowa dyskusja wokół problemów będących przedmiotem konferencji. Podsumowania konferencji dokonał dr Zbigniew Markwart, który stwierdził, iż konferencja stanowiła znakomite forum wymiany poglądów naukowych. Podkreślił, że podczas tego wydarzenia zacieśniła się więź współpracy naukowej między przedstawicielami kół naukowych oraz kadrami naukową. Wyraził chęć organizowania w przyszłości podobnych działań naukowych w murach uczelni.

Dr Tomasz Dąbrowski: adiunkt w Europejskiej Uczelni Informatyczno-Ekonomicznej w Warszawie, e- mail: paluch266@wp.pl
